

การอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

Preservation of Siamese Rosewood Forest of Dong Salamern,
Huai Yang Sub-district, Khong Jiam District, Ubon Ratchathani Province

หาญชัย ลาวัลย์^{*1}และ มาลี ไชยเสนา^{**2}

¹สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นขอนแก่น 40002

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อุบลราชธานี 34000

E-mail: hamchai@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการอนุรักษ์และแนวทางการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 25 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการให้การศึกษาเกี่ยวกับไม้พะยุง ยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐหรือภาคีเครือข่าย เข้าไปให้การศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนในพื้นที่ หรือมีเพียงบางครั้งที่หน่วยงานเข้าไปให้ความรู้แต่เป็นในลักษณะการอบรม สัมมนา หรือจัดกิจกรรมเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุง ยังไม่มีการจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ไม้พะยุงโดยตรง แต่มีการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ป่าดงสาละเมนในภาพรวม เช่น กิจกรรมปลูกป่า บวชป่า และสร้างฝายชะลอน้ำ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต ยังไม่มีหน่วยงานเข้าไปจัดกิจกรรมส่งเสริม ให้คนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ยังคงมีการบุกรุกป่าเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ มีการเผาป่า เผาตอซังข้าวหรือวัชพืช ตลอดจนมีการตัดไม้พะยุงในพื้นที่ทั้งของชาวบ้านและในเขตพื้นที่ป่าสงวน เพื่อการจำหน่ายหรือปลูกสร้างบ้านเรือน

แนวทางการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการให้การศึกษาเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่ ควรมีหน่วยงานหรือมีระบบให้การศึกษาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม เกี่ยวกับคุณค่า ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของไม้พะยุงที่มีต่อระบบนิเวศและการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตลอดจนสถานการณ์ไม้พะยุงในปัจจุบัน ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุงให้กับคนในพื้นที่ ควรมีหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ หรือจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุงให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่น การปลูกป่าไม้พะยุง การบวชป่า การสร้างฝายชะลอน้ำ รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อลดหรือป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า ให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการประกอบอาชีพที่ไม่บุกรุก ตัดไม้ ทำลายป่า โดยใช้เกษตรทฤษฎีใหม่ และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อการบุกรุกผืนป่าและการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน

คำสำคัญ: แนวทางการอนุรักษ์ไม้พะยุง

Abstract

This research aims to study of the preservation and conservation of Siamese rosewood forest of Dong Salamern, Huai Yang sub-district, Khong Jiam district, Ubon Ratchathani province qualitative data were collected by interviewing key informants were 25 analyzed using content analysis.

The results showed that the state of conservation in the wild rosewood Salamern Huai Yang Khong Chiam. Ubon Ratchathani providing education about the rosewood. No government agency or partnership networks. To provide education to the knowledge of the people in the area or only sometimes with agencies to provide knowledge, however, is in training to groups or activities. The creation of awareness on the conservation of rosewood. No events to raise awareness. Rosewood directly in conservation however, there are activities for the conservation forest Salamern overall as reforestation ordain and establish dams. But still not cover all ages and did not perform consistently. The behavior modification to support the environment and life. No agencies or activities. People in behavior modification. Invasion continues to grow crops are burning stubble crops or weeds. As well as cutting rosewood in both areas of the house and in the forest area. For commercial or residential buildings.

Guidelines for the conservation of rosewood in the forest Salamern Huai Yang Khong Chiam. Ubon Ratchathani providing education on rosewood in the area should the agency or by the systematic education for children and young people in the concrete. About the value both direct and indirect benefits of rosewood on ecosystems and human life. The current situation rosewood the creation of awareness on the conservation of rosewood to people in the area should the agency public awareness or event. To create awareness on the conservation of rosewood to the public in areas such as reforestation rosewood ordain building dams includes activities to reduce or prevent deforestation. To cover all ages and has operated continuously. The behavior modification to support the environment and the livelihood of the people in the area should be encouraged to modify the behavior of people in occupations that are not compromised by deforestation new theory. And the agencies responsible for enforcing the law seriously compromised forests and illegal logging in the forests Salamern rosewood.

Keywords: Guidelines for The Conservation Siamese Rosewood

บทนำ

“ป่าไม้” เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อมวลมนุษยชาติให้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์ทางตรงคือ เป็นปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ประโยชน์ทางอ้อม คือ ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน การอนุรักษ์ เกื้อกูลสิ่งแวดล้อมอื่นๆ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ แต่สถานการณ์การบุกรุกป่าและลักลอบตัดไม้ในปัจจุบันยังคงอยู่ในขั้น“วิกฤติ”ทำให้พื้นที่ป่า ในประเทศไทยเหลือเพียง

102 ล้านไร่ สำหรับสถานการณ์ไม้พะยูน ในช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมา ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยูนค่อนข้างรุนแรง โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกของประเทศไทยรวมถึงไม้ชนิดอื่น เช่น ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน เพิ่มมากขึ้นจากปีที่แล้วถึง 5 เท่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เปิดเผยสถิติล่าสุดในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาของปี 2557 มี 3,252 คดี จับกุมผู้ต้องหาได้ 1,930 คน และตรวจยึดไม้พะยูนได้ 92,956 (ท่อน/แผ่น/เหลี่ยม) รวมมูลค่าความเสียหายถึง 1,436 ล้านบาท คดีการบุกรุก

พื้นที่ป่ารวม 2,820 คติ จับกุมผู้ต้องหาได้ 706 คน พื้นที่ที่ถูกบุกรุก 30,845 ไร่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการอนุรักษ์ไม้พะยูนในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอ โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 คน ดังตาราง

นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาการอนุรักษ์ไม้พะยูนในพื้นที่ ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการอนุรักษ์ไม้พะยูนในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้กรอบแนวคิดการศึกษาใน 3 ด้าน คือ 1) การให้การศึกษากับไม้พะยูน 2) การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยูนและ 3) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต ผลการวิจัยพบว่า สภาพการอนุรักษ์ไม้พะยูนในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	จำนวน (คน)
1	คณะกรรมการป่าชุมชนป่าดงสาละเมน	2
2	ผู้นำชุมชนในพื้นที่	3
3	จนท.จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุบลราชธานี	1
4	จนท.ป่าสงวนแห่งชาติดงภูทอน	1
5	จนท.หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ อบ. 6	1
6	นายก อบต.ห้วยยาง	1
7	รองนายก อบต.ห้วยยาง	2

8	เลขานุการนายก อบต.ห้วยยาง	1
9	ปลัด อบต.ห้วยยาง	1
10	สมาชิกสภา อบต.ห้วยยาง	3
11	ตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่	9
รวม		25

ด้านการให้การศึกษากับไม้พะยูนในพื้นที่ยังไม่มีหน่วยงานเข้ามาให้การศึกษาคำความรู้ ความเข้าใจแก่คนในพื้นที่ หรือบางครั้งมีหน่วยงานมาให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ โดยการอบรม สัมมนา จัดกิจกรรมเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากอาจมีงบประมาณในการดำเนินงานจำกัดจึงสามารถจัดกิจกรรมได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญ โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ และส่งเสริมสนับสนุนการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ไม้พะยูนและป่าไม้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งสามารถทำได้ทุกช่วงอายุทั้งในระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ และนอกระบบโรงเรียนผ่านสื่อสารมวลชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ เกิดความรักความหวงแหน และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง

ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยูนให้กับคนในพื้นที่ยังไม่มีการจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ในการอนุรักษ์ไม้พะยูนโดยตรง มีเพียงการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ป่าสาละเมน ในภาพรวม เช่น กิจกรรมปลูกป่าและกิจกรรมบวชป่าบ้างแต่ก็ไม่ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนจะต้องอาศัยการปลูกฝังมาเป็นเวลานาน รวมทั้งความสามัคคีของคน ในท้องถิ่นก็มีส่วนสำคัญในการร่วมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ช่วยกันดูแลรักษาป่าให้คงสภาพเดิม ไม่ให้มีการตัดไม้ทำลายป่า ตลอดจนการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักและมีบทบาทหน้าที่ในการ

ปกป้อง คุ่มครอง พื้นฟู การใช้ทรัพยากรป่าไม้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่ ยังไม่มีหน่วยงานเข้าไปจัดกิจกรรม ด้านการส่งเสริมให้คนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต ยังคงมีการบุกรุกป่าเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ มีการเผาป่าเพื่อล่าสัตว์ เผาตอซังข้าวหรือวัชพืช ตลอดจนมีการตัดไม้พะยุงในพื้นที่ของชาวบ้านและมีการลักลอบตัดไม้พะยุงในเขตพื้นที่ป่าสงวน เพื่อการจำหน่ายและปลูกสร้างบ้านเรือน ทั้งนี้เนื่องจากอาจเป็นเพราะราษฎรส่วนใหญ่ในพื้นที่มีอาชีพทางการเกษตร และใช้วิธีการเพาะปลูกแบบดั้งเดิมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่ครั้งโบราณเพิ่มผลผลิตโดยนิยมนขยายพื้นที่ให้มากโดยการบุกร้างถางป่าเพราะป่ามีสภาพดินอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการทำการเกษตร เช่น ปลูก พืชไร่ มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นต้น

แนวทางการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละ เมีน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ด้านการให้การศึกษาเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่ ควรมีหน่วยงานภาครัฐหรือภาคีเครือข่ายหรือระบบให้การศึกษให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับคุณค่า ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของไม้พะยุงที่มีต่อระบบนิเวศน์และประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และสถานการณ์ไม้พะยุงในปัจจุบัน การเสนอแนวคิดนี้เนื่องจากการให้การศึกษาจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีเหตุผลในการที่จะอนุรักษ์และรักษาป่าให้คงอยู่ตลอดไป หากประชาชนไม่มีการศึกษา หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ก็อาจหลงเชื่อหรือเห็นแก่รายได้ที่นายทุนหยิบยื่นให้แต่ผลในระยะยาวอาจส่งผลต่อการดำรงชีวิตในอนาคตได้

ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุงให้กับคนในพื้นที่ ควรมีหน่วยงานภาครัฐหรือภาคีเครือข่าย ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ หรือจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุงให้กับคนในพื้นที่ เช่น การปลูกป่าไม้พะยุง การบวชป่า การสร้างฝายชะลอน้ำ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมเพื่อ

ลดหรือป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า ให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การเสนอแนวคิดนี้เนื่องจากการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์เป็นการส่งเสริมให้คนในพื้นที่เกิดความตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ เกิดความรักความหวงแหน และให้ความร่วมมืออย่างจริงจังทั้งทางด้านพลังงาน พลังใจ พลังความคิดด้วยจิตสำนึกในคุณค่าของไม้พะยุงและทรัพยากรป่าไม้

ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ หรือกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจกับคนในพื้นที่เพื่อให้ดำรงชีวิตหรือประกอบอาชีพที่ไม่บุกรุก ตัดไม้ ทำลายป่า ให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยเฉพาะไม้พะยุงซึ่งเป็นไม้ที่มีคุณค่าและใกล้จะสูญพันธุ์ หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบควรบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อการบุกรุกป่าเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง หรือพืชชนิดอื่น และ ควรมีการส่งเสริมอาชีพที่มั่นคงให้กับคนในพื้นที่ และส่งเสริมให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยเฉพาะไม้พะยุงในพื้นที่ การเสนอแนวคิดนี้เนื่องจากการส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรที่เหมาะสมหรือเกษตรทฤษฎีใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในอันที่จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยไม่ต้องบุกรุก ถิ่นถางป่าหรือตัดไม้ทำลายป่า ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมให้คนในพื้นที่ได้ตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ของป่าอย่างจริงจังและต่อเนื่องจะสามารถทำให้ประชาชนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิต ให้เอื้อต่อการอนุรักษ์ไม้พะยุงและป่าไม้ในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชณนสุทธ สุธการและคณะ (2554) โครงการ รูปแบบการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ไม้ยางนาอย่างเหมาะสมโดยชุมชนมีส่วนร่วมบ้านห้วยยางบ้านหนองฮี ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี รูปแบบการอนุรักษ์ที่เหมาะสมคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจกับคนในชุมชนให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของป่าไม้ต่อระบบนิเวศน์และวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนโดยการถ่ายทอดและเรียนรู้การอนุรักษ์ และ

การสร้างความร่วมมือจากคนในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ด้านการให้การศึกษาเกี่ยวกับไม้พะยุง ยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐหรือภาคีเครือข่าย เข้าไปให้การศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจแก่คนในพื้นที่ หรือมีเพียงบางครั้งที่หน่วยงานเข้าไปให้ความรู้แต่เป็นในลักษณะการอบรมสัมมนา หรือจัดกิจกรรมเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุง ยังไม่มีการจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุงโดยตรง แต่มีการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ป่าดงสาละเมนในภาพรวม เช่น กิจกรรมปลูกป่า บวชป่า และสร้างฝายชะลอน้ำ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต ยังไม่มีหน่วยงานเข้าไปจัดกิจกรรมส่งเสริม ให้คนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ยังคงมีการบุกรุกป่าเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ มีการเผาป่า เผาตอซังข้าวหรือวัชพืช ตลอดจนมีการตัดไม้พะยุงในพื้นที่ทั้งของชาวบ้านและในเขตพื้นที่ป่าสงวน เพื่อการจำหน่ายหรือปลูกสร้างบ้านเรือนแนวทางการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ด้านการให้การศึกษาเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่ควรมีหน่วยงานหรือมีระบบให้การศึกษาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม เกี่ยวกับคุณค่าประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของไม้พะยุงที่มีต่อระบบนิเวศและการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตลอดจนสถานการณ์ไม้พะยุงในปัจจุบัน

ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุง ให้กับคนในพื้นที่ ควรมีหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ หรือจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุงให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่น การปลูกป่า ไม้พะยุง การบวชป่า การสร้างฝายชะลอน้ำ รวมถึงการ

จัดกิจกรรมเพื่อลดหรือป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า ให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เอื้อต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประกอบอาชีพที่ไม่บุกรุก ตัดไม้ ทำลายป่า โดยใช้เกษตรทฤษฎีใหม่ และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อการบุกรุกผืนป่าและการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1) ควรให้การศึกษาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป อย่างเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับไม้พะยุง ตลอดจนสถานการณ์ไม้พะยุงในปัจจุบัน ให้กับคนในพื้นที่

2) ควรสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไม้พะยุง ให้กับคนในพื้นที่ เช่น การปลูกป่าไม้พะยุง การบวชป่า การสร้างฝายชะลอน้ำ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมเพื่อลดหรือป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า ให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3) ควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพที่ไม่บุกรุก ตัดไม้ ทำลายป่า ส่งเสริมอาชีพที่มั่นคงให้กับคนในพื้นที่ และส่งเสริมให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยเฉพาะไม้พะยุงในพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ป่าสาละเมนกับหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย ในการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมนตำบล ห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการอนุรักษ์ไม้พะยุงในพื้นที่ป่าดงสาละเมนตำบลห้วยยาง อำเภอ โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี กับพื้นที่อื่นที่มีป่าไม้พะยุงว่ามีการดำเนินการที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.มาลี ไชยเสนา กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ขอขอบคุณความดีอันพึงจะมี และเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ และผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

พิษณุสุทธ สุธธการ และคณะ. (2554). รูปแบบการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ไม้ยางนาอย่างเหมาะสมโดยชุมชนมีส่วนร่วม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์: รายงานพิเศษ:

สถานการณ์การลักลอบตัดไม้ วันที่ข่าว 5

กรกฎาคม 2557 (Online) เข้าถึงได้จาก

<http://thainews.prd.go.th> วันที่สืบค้นข้อมูล:

26 กันยายน 2557.